

lijk familielid, herinneringen aan 'de Oost' of simpel het weer dienden als geslaagde afleidingen van de verplichte stof. Soms was het mogelijk om vragen te bezweren met antwoorden uit een vorig tentamen. Hiermee toonde je dan tevens aan dat binnen de biologie 'alles met alles samen hangt'.

18 Om de lange studietijd recht te doen waren er twee examens ingelast: het kandidaats- en het doctoraalexamen. Het eerste was vooral het voorportaal van het tweede. Het doctoraalexamen gaf recht te eniger tijd te promoveren. Toen een aantal afgestudeerden eens in een grote advertentie in de dagbladen het beleid van Directeuren en Curatoren van de VU hekelden, verklaarde prof. I. A. Diepenhorst dat je daarnaar niet hoefde te luisteren. 'Het betrof hier geen afgestudeerden, zij waren slechts doctorandus en hadden duidelijk nog veel te leren.'

De examens bestonden uit min of meer scherpe vragen. Voor het kandidaatsexamen bezocht je alle docenten om te vragen welke onderwerpen uit de collegestof je voor het examen moest bestuderen. Voor sommige docenten moest alles nog een keer over, maar de meeste gaven een hoofdstukje van de collegestof op. Ze hielden hiervan geen aantekening, zodat op het examen de kans bestond dat ze over een geheel ander hoofdstukje vragen gingen stellen. Het bleef spannend.

Studieduurverlenging

Minimaal zeven jaren waren nodig om de verlangde doctorandusgraad te behalen. De eerste vier jaar voor het kandidaatsexamen, de rest voor het doctoraal. Die jaren bestonden uit goedgevulde werkdagen (zes per week). 's Morgens was er college van 9.00 tot 12.30 uur en 's middags practicum van 13.30 tot 17.15. Meestal liep dat uit. Elk jaar gaf de universiteit een groot plakkaat uit: '*Series lectionum...*'. Hierop stonden alle colleges aan de VU vermeld, keurig in het Latijn. Tot mijn grote spijt heb ik ze allemaal weggegooid.

De avonduren waren gevuld met studie, vervolgens bier drinken en dan weer vroeg opstaan om op tijd op college te zijn. Er waren geen achterdeuren, zodat als je te laat was, je vlak langs professor moest om een plaatsje op de voorste rij te bemachtigen.

Colloquia en werkbeprekingen vonden in de avonduren plaats. Voorafgaand aan de colloquia werd er gezamenlijk gegeten bij de Chinees in de Binnen Bantammerstraat (f3,75 voor bami of nasi spe-